

niedziela, 17.11.2024

Św. Elżbieta Węgierska - patronka dzieł miłosierdzia

Elżbieta urodziła się 7 lipca 1207 r. na zamku Sárospatak na Węgrzech. Jej ojcem był król węgierski Andrzej II, a matką Gertruda von Andechs-Meranien, siostra św. Jadwigi Śląskiej. Ze strony ojca Elżbieta była potomkinią węgierskiej rodziny panującej Arpadów, a ze strony matki - Meranów. Dziewczynka otrzymała staranne wychowanie na zamku Wartburg (koło Eisenach), gdzie przebywała od czwartego roku życia, gdyż była narzeczoną starszego od niej o siedem lat przyszłego landgraфа Ludwika IV. Ich ślub odbył się w 1221 r. Mała księżniczka została przywieziona na Wartburg z honorami należnymi jej królewskiej godności. Mieszkańców Turynii dziwił kosztowny posąg i dokładnie notowali skarby: złote i srebrne puchary, dzbany, naszyjniki, diademy, pierścienie i łańcuchy, brokaty i baldachimy. Elżbieta wiozła w posagu nawet wannę ze szczerego srebra. Małżeństwo młodej córki królewskiej stało się swego rodzaju politycznym środkiem, mającym pogłębić i wzmocnić związki między oboma krajami. Elżbieta prowadziła zawsze ascetyczny tryb życia pod kierunkiem franciszkanina Rüdigera, a następnie Konrada z Marburga. Rozwijając działalność charytatywną założyła szpital w pobliżu zamku Wartburg, a w późniejszym okresie również w Marburgu (szpital św. Franciszka z Asyżu). Konrad z Marburga pisał do papieża Grzegorza IX o swojej penitencie, że dwa razy dziennie, rano i wieczorem, osobiście odwiedzała swoich chorych, troszcząc się szczególnie o najbardziej odrażających, poprawiała im postanie i karmiła. Życie wewnętrzne Elżbiety było pełną realizacją ewangelicznej miłości Boga i człowieka. Wytrwałość czerpała we Mszy św., na modlitwie była niezmiernie skupiona. Wiele pracowała nad cnotą pokory, zwalczając odruchy dumy, stosowała ostrą ascezę pokuty.

W 1227 r., po śmierci męża, który wyruszył na wyprawę krzyżową cesarza Fryderyka II, złożyła ślub wdowieństwa i wraz z trójką dzieci opuściła Wartburg, na krótki czas zatrzymując się w Eisenach, a potem na zamku Pottenstein w Bawarii. Mimo nalegań opiekującego się nią krewnego, bp. Egberta, nie chciała wyjść ponownie za mąż. Po przeniesieniu się do Marburga w 1228 r. złożyła na ręce Konrada z Marburga ślub wyrzeczenia się świata i przyjęła jako tercjarka habit franciszkański. W Marburgu Elżbieta ufundowała szpital, który dedykowała św. Franciszkowi, a resztę majątku rozdała ubogim. Ostatnie lata spędziła w skrajnym wyrzeczeniu i ubóstwie. Szaro odziana i bosa nie różniła się od biedaków, którym posługiwała. Zamieszkała w szpitalu - prowadziła działalność dobroczynną, modląc się i umartwiając ofiarnie posługiwała chorym i biednym.

Elżbieta zmarła w nocy z 16 na 17 listopada 1231 r., mając zaledwie 24 lata. Śmierć nastąpiła prawdopodobnie z wycieńczenia spowodowanego nadmiernymi umartwieniami. Na pogrzeb przybyły tłumy, by pożegnać się ze swą czczoną i ukochaną władczynią i matką. Już cztery lata po jej śmierci, 27 maja 1235 r. papież Grzegorz IX ogłosił Elżbietę świętą, nazywając ją drugą św. Klarą.

Zwłoki Elżbiety złożono w 1236 r. we wczesnogotyckim kościele w Marburgu pod jej wezwaniem. Spoczywają w trumnie ozdobionej wielką ilością pereł i drogich kamieni, stanowiącej jedno z najpiękniejszych i najbogatszych zabytków rzeźby średniowiecznej. Kościół wzniosł w latach 1235-1283 Zakon Niemiecki (krzyżaków). Na konsekrację kościoła przybył osobiście cesarz Fryderyk II. Z okazji wystawienia sarkofagu powiedział: "Ponieważ nie udało mi się ukoronować cię na świecką cesarzową, koronuję cię na jedną z królowych w królestwie Bożym" i położył koronę na sarkofagu.

Kult św. Elżbiety zaczął się rozpowszechniać już wkrótce po kanonizacji. Szerzyli go franciszkanie i dominikanie, zakony rycerskie oraz cystersi, którzy już rok po jej kanonizacji wpisali jej święto do swoich kalendarzy; dominikanie uczynili to w 1244 r. W wielu diecezjach niemieckich było to święto obowiązujące. Wezwanie św. Elżbiety nosi też wiele kościołów i kaplic na Węgrzech, w

Niemczech, Niderlandach, we Francji, Hiszpanii i Włoszech, a także w Anglii. W średniowieczu pielgrzymki do grobu św. Elżbiety cieszyły się wielką popularnością. Zaprzestano ich w 1539 r. w czasach reformacji, wprowadzonej w Hesji przez księcia Filipa. Od tego czasu kościół św. Elżbiety w Marburgu należy do protestantów. Do Polski kult św. Elżbiety dotarł wkrótce po jej kanonizacji, o czym świadczy pierwszy kościół pod jej wezwaniem, wzniesiony w latach 1241-48 we Wrocławiu, a w XIII w. - kościół cystersów w Obrze.

W sztuce cykle ilustrujące sceny z życia i działalności Elżbiety pojawiły się już w XII wieku; do ciekawszych zalicza się m.in. srebrny relikwiarz z ok. 1250 r., ukazujący sceny pożegnania Elżbiety z Ludwikiem IV, Elżbietę przyjmującą habit franciszkański, rozdającą jałmużnę. Nie jest historycznie pewne, czy Elżbieta była tercjarką franciszkańską, choć z jej postacią wiąże się rozwój tercjarstwa w średniowiecznej Europie. W szybkim tempie zaczęły się też rozwijać zgromadzenia zakonne elżbietanek, poświęcające się pracy charytatywnej: pielęgnacji chorych we własnych szpitalach lub w domach prywatnych, opiece nad dziećmi, zaniedbaną młodzieżą i starcami.

Znane są liczne legendy o dobrotliwych dziełach św. Elżbiety. Jedna z nich mówi, że zawsze wynosiła ona z zamku jedzenie dla okolicznych biedaków. Gdy pewnego razu chciał w tym przeszkodzić brat męża, spod płaszcza Elżbiety zamiast pożywienia posypały się róże. Często więc św. Elżbieta jest przedstawiana na obrazach w płaszczu, spod którego sypią się róże, ale też z atrybutami miłosierdzia (chleb, ryba, lub dzban) i z żebrakiem u stóp, czasem też z modelem kościoła w ręku. Największą część relikwii św. Elżbiety znajduje się w kościele pod jej wezwaniem w Wiedniu oraz w Brukseli. Elżbieta jest patronką Turynii i Hesji oraz Węgier, Zakonu Niemieckiego, elżbietanek, Caritas, Trzeciego Zakonu św. Franciszka, a także wdów, chorych, cierpiących, niewinnie prześladowanych, żebraków oraz piekarzy

Źródło:

https://www.niedziela.pl/artukul/19110/?utm_source=niezbednikKatolika&utm_medium=PanelDzienDesktop&utm_campaign=PanelDzienDesktop